

K O R R A L D U S

Maavara kaevandamise keskkonnavalua (HARM-070) muutmine ja pikendamine Sooniste turbatootmisala mäeeraldisel

I. ASJAOLUD

Osühing KEKKILÄ EESTI (registrikood 10980212; aadress Pärnu maakond, Pärnu linn, Pärnu linn, Papiniidu tn 5-Büroomaja 1, 80010) esitas Keskkonnaametile maavara kaevandamise loa nr HARM-070 muutmise ja pikendamise taotluse (edaspidi *kaevandamisloa*) (registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 29.10.2018 numbriga 12-2/18/17575).

Osühingule KEKKILÄ EESTI on antud 01.07.2015 kaevandamisluba nr HARM-070. Kaevandamisluba on ümberregistreeritud Keskkonnaameti Harju-Järva-Rapla regiooni juhataja 10.01.2013 korraldusega nr HJR 1-15/13/14.

Osühing KEKKILÄ EESTI taotleb Sooniste maardla Sooniste turbatootmisala kaevandamisloa HARM-070 muutmist ja pikendamist 30 aasta võrra.

Sooniste turbatootmisala asub Harju maakonnas Saue vallas riigile kuuluval katastriüksusel Sooniste turbatootmisala (katastritunnusega 51801:002:0260).

Taotletava Sooniste turbatootmisala mäeeraldisel pindala on 98,93 ha ja mäeeraldisel teenindusmaa pindala 130,78 ha. Seisuga 30.09.2018 on taotletava mäeeraldisel piires vähelagunenud turba aktiivne tarbevaru 45,778 tuh m³, millest kaevandatav on 45,778 tuh m³ ja hästilagunenud turba aktiivne tarbevaru on 387,64 tuh m³, milles kaevandatav on 352 tuh m³. Maavara kaevandamise keskmine aastamäär on 10 tuh m³.

Taotletav mäeeraldis kattub täielikult Sooniste turbamaardla (registrikaart nr 0123) hästilagunenud turba aktiivse tarbevaru 2 plokiga ning vähelagunenud turba aktiivse tarbevaru 1 plokiga.

Taotletav mäeeraldis kattub peaaegu täielikult kehtiva maavara kaevandamisloaga mäeeraldisega Sooniste turbatootmisala (loa nr HARM-070), loa omaja Osühing KEKKILÄ EESTI), hõlmates seda osaliselt. Taotletava mäeeraldisel teenindusmaa kattub peaaegu täielikult kehtiva kaevandamisloaga mäeeraldisel Sooniste turbatootmisala teenindusmaaga, hõlmates seda osaliselt.

Taotletava mäeeraldisel teenindusmaa kattub idaosas kuni 1,2 m ulatuses maaparandussüsteemiga, mille kood maaparandussüsteemide registris on 51104840020020001. Taotluses on selgitatud, et maaparandushoialaga kattuv osas kaevandamist ei toimu ning maaparandussüsteemi toimimist ei mõjutata.

Taotletava mäeeraldise teenindusmaa põhjaosas asub kuni 10 ha pindalaga veekogu Sooniste karjäär (keskkonnaregistri kood VEE2040350; veekaitsevöönd 1 m, kalda piiranguvöönd 50 m), mille kalda piiranguvööndiga on taotletava mäeeraldise põhjaosal kattumine kuni 7 m ulatuses. Taotluses on selgitatud, et Sooniste karjääri järv on tekkinud kaevandamise tõttu ning seetõttu ei ole kalda piiranguvööndis keelatud maavara kaevandamine ning mootorsõidukiga sõitmine. Täiendavalt on taotluses selgitatud, et kalda piiranguvööndiga kattuv asümmeetriline teenindusmaa osas ei tehta tegevusi, mis on looduskaitse seaduse § 37 lg 2 p 1-3 keelatud.

Taotletava mäeeraldise teenindusmaa põhjaosas asub puurkaev (keskkonnaregistri kood PRK0057383) ning selle piiranguvöönd (10 m). Taotluses on selgitatud, et puurkaevu piiranguvööndiga kattuv asümmeetriline teenindusmaa osas töid ei teostata.

Maapõueseaduse (edaspidi *MaaPS*) § 1 lg 3 kohaselt kohaldatakse kaevandamisloa andmise ja muutmise menetlusele haldusmenetluse seaduse (edaspidi *HMS*) avatud menetluse sätteid, arvestades *MaaPS* erisusi.

MaaPS § 1 lg 4 järgi kohaldatakse kaevandamisloa andmise ja muutmise menetlusele keskkonnaseadustiku üldosa seaduse (edaspidi *KeÜS*) 5. peatükki, arvestades *MaaPS* erisusi.

Kaevandamisloa muutmise ja pikendamise taotlus on 06.11.2018 avalikustatud ametlikus väljaandes *Ametlikud Teadaanded*. Keskkonnaamet teavitas 06.11.2018 kirjaga nr 12-2/18/17575-4 kaevandamisloa muutmise ja pikendamise taotluse esitamisest ja avatud menetluse algatamisest *KeÜS* § 46 lg 1 p 1 ja 2 nimetatud isikuid. Avalikustamise käigus huvitatuid isikuid lisandus/ei lisandunud.

KeÜS § 47 lg 2 kohaselt avaldatakse kaevandamisloa taotluse menetlusse võtmise kohta teade väljaandes *Ametlikud Teadaanded* ja kohalikus või maakondlikus ajalehes. Teate võib jätta kohalikus või maakondlikus ajalehes avaldamata, kui kavandatud tegevusega kaasnev keskkonnanäring või keskkonnarisk on nii väike, et selle vastu puudub piisav avalik huvi. Keskkonnaamet jätab kaevandamisloa muutmise ja pikendamise taotluse menetlusse võtmise teate avalikustamata kohalikus või maakondlikus ajalehes, kuna kavandatav tegevus on väikese mõjuga ja sellega kaasnev keskkonnanäring või keskkonnarisk on väike ning antud tegevuseks puudub piisav avalik huvi.

Keskkonnaamet saatis XX.XX.XXXX kaevandamisloa muutmise ja pikendamise taotluse, taotluse kohta tehtava otsuse ja loa eelnõu arvamuse saamiseks kaevandamiskoha kohalikele omavalitsusele Saue Vallavalitsusele.

Saue Vallavolikogu nõustus / ei nõustunud XX.XX.XXXX otsusega nr XX kaevandamisloa HARM-070 Sooniste turbatootmisala muutmise ja pikendamisega.

Keskkonnaamet saatis XX.XX.XXXX maavara kaevandamise loa muutmise ja pikendamise taotluse ning taotluse kohta tehtava otsuse eelnõu arvamuse saamiseks maavarade komisjonile.

Maavarade komisjon nõustus / ei nõustunud XX.XX.XXXX protokollilise otsusega nr XX kaevandamisloa HARM-070 Sooniste turbatootmisala muutmise ja pikendamisega.

Kooskõlas *MaaPS* § 1 lg 3 ja 4, *HMS* §-dega 40, 48 ning 49 tegi Keskkonnaamet XX.XX.XXXX ametlikus väljaandes *Ametlikud Teadaanded* avalikkusele teatavaks kaevandamisloa muutmise ja pikendamise korralduse eelnõu. Arvestades asjaolu, et avalikkusel peab olema *HMS* § 49 lg 2 kohaselt võimalus eelnõuga tutvuda vähemalt kaks nädalat, määras Keskkonnaamet eelnõudele ettepanekute ja/või vastuväidete esitamise ajaks kaks nädalat eelnõu kätte saamisest arvates. Ettepanekuid ja/või vastuväiteid kahe nädala jooksul laekus/ei

laekunud.

Tuginedes KeÜS §-le 47 jätab Keskkonnaamet kaevandamisloa muutmise ja pikendamise korralduse eelnõu avalikustamata kohalikus või maakondlikus ajalehes, kuna kavandatav tegevus on väikese mõjuga ja sellega kaasnev keskkonnahäiring või keskkonnarisk on väike ning antud tegevuseks puudub piisav avalik huvi.

HMS § 40 lg 1 peab loa andja andma enne haldusakti väljastamist menetlusosalisele võimaluse esitada kirjalikus, suulises või muus sobivas vormis asja kohta oma arvamus ja vastuväited. Keskkonnaamet küsis menetlusosalistelt XX.XXXX kirjaga nr 12-2/18/17575-X arvamust või vastuväiteid kaevandamisloa muutmise ja pikendamise eelnõule kahe nädala jooksul kirja saatmisest.

Osaühing KEKKILÄ EESTI vastas kirjaga XX.XX.XXXX.

II. KAALUTLUSED

2.1 Õiguslik alus

Keskkonnaamet kontrollis taotleja esitatud taotlusmaterjalide vastavust MaaPS-le ning pidas andmeid piisavaks loa menetlemiseks.

Kaevandamisloa muutmise ja pikendamise taotlust on kontrollinud keskkonnaregistri andmete volitatud töötaja, Maa-amet (31.10.2018 nr 9-3/18/16010).

Riigilõiv 500 € on tasutud 24.10.2018 riigilõivuseaduse § 123 lg 1 kohaselt.

Vastavalt MaaPS § 67 lg 8 ja § 68 lg 7 kaevandamisloa muutmise korral muudetakse olemasolevat kaevandamisluba, muutes vastavalt vajadusele ka muid kaevandamisloale märgitud nõudeid.

Vastavalt MaaPS § 66 lg 2 p 1 ja p 2 ja § 68 lg 7 esitas taotleja kaevandamisloa muutmise ja kehtivusaja pikendamiseks kaevandamisloa andjale taotluse. MaaPS § 48 kohaselt annab kaevandamisloa Keskkonnaamet. Vastavalt MaaPS § 49 lg 6 ja 7 saadab loa andja kaevandamisloa taotluse ning taotluse kohta tehtava otsuse eelnõu arvamuse saamiseks kaevandamiskoha kohaliku omavalitsuse üksusele ja maavarade komisjonile, kes teatavad oma arvamusest kirjalikult.

2.2. Keskkonnamõju hindamine

Keskkonnaamet jättis XXXX kirjaga nr XXXX “Sooniste maardla Sooniste turbatootmisala maavara kaevandamise loa muutmise ja kehtivusaja pikendamise taotlusele keskkonnamõju hindamise algatamata jätmise” algatamata keskkonnamõju hindamise kaevandamisloa nr HARM-070 muutmise ja kehtivusaja pikendamise menetluse käigus.

2.3. Kaalutlused loa andmisel

Kaevandamisloa muutmisele ja kehtivusaja pikendamise menetlusele kohaldatakse HMS avatud menetluse sätteid ja KeÜS 5. peatükki, arvestades MaaPS erisusi. Menetluse käigus kogutud andmestiku põhjal on vajalik välja selgitada, kas konkreetse taotluse puhul esineb MaaPS § 55 sätestatud loa andmisest keeldumise aluseid.

Loa andja kohustus on selgitada välja kõik asjaolud, millel on otsuse tegemisel määrav tähtsus. Menetluse käigus kogutud andmestiku põhjal selgitatakse välja, kas konkreetse loa taotluse puhul esineb MaaPS § 55 sätestatud loa andmisest keeldumise aluseid. Luba antakse, kui keeldumiseks ei esine seaduses sätestatud kaalukat põhjust. Loa andmisest keeldumise alused selgitab välja loa andja. Muuhulgas keeldutakse kaevandamisloa andmisest ja muutmisest, kui kaevandamine on vastuolus riigi huvidega.

Riigi huvi on käsitletud Riigikogus 06.06.2017 vastu võetud strateegiadokumendis „Maapõuepoliitika põhialused aastani 2050“. Riigi huvi esinemist või puudumist analüüsitakse vastavalt Keskkonnaministeeriumi kantsleri 13.06.2013 käskkirjaga nr 610 kinnitatud juhendile „Juhend riiklike huvide kaalumiseks ehitusmaavarade kaevandamis- ja uuringulubade taotluste menetlemisel lähtuvalt varustuskindluse tagatusest“ (edaspidi *juhend*). Ehitusmaavaradest lähtudes on riigi huvi tagada tarbijate, eelkõige riigi infrastruktuuri ehitusobjektide nõuetekohane ja majanduslikult optimaalne varustamine kvaliteetsete ehitusmaavaradega, luua tingimused kaevandamise ja kasutamise tehnoloogia igakülgseks arenguks, võttes tarvitusele kõik meetmed ehitusmaavarade ratsionaalseks kasutamiseks ning maavara ja keskkonna kaitsmiseks.

Juhendi järgi, kui taotletakse kaevandamisluba või loa muutmist või mäeeraldise laiendamist sellisel, et taotletava tegevuse tulemusena tagatakse maavaravaru säästlik kasutamine või korrastamistingimuste otstarbekam täitmine, ei ole vajalik varustuskindluse analüüsi teostamine. Taotletava tegevusega:

1. välditakse majanduslikult ebaotstarbekate jääkvaru plokkide teket, v.a juhul, kui ploki tekkimist põhjustava taristu (infrastruktuuri) rajamisega seotud riiklikud huvid prevaleerivad maavara kaevandamisega seotud huvide üle;
2. väljatakse maavara täielikult ka vertikaalsuunas;
3. tagatakse korrastamistingimuste otstarbekam täitmine;
4. tagatakse planeeringutest või riigi taristu ehituse ja laiendamise vajadustest tingitud tegevuste raames maapõue ja maavara kaitse nõuete täitmine ning maavara ratsionaalne kasutamine.

Riigi huvidega kooskõlas olevaks loetakse taotlus, mis vastab vähemalt ühele punktides 1-4 toodud kriteeriumile. Antud taotluse puhul on tagatud eelpool nimetatud tingimused, kuna taotletava ala piires on jääkvaru väljamata, loa muutmine ja pikendamine tagaks kaevandatud alade nõuetekohane korrastamise ning oleks välditud ebaotstarbekate jääkplakkide tekkimine. Seega on tegemist ehitusmaavara ratsionaalse kasutamise ja kaevandamisloa muutmine on kooskõlas riigi huviga.

MaaPS § 55 lg 3 p 1 sätestab, et kaevandamisloa andmisest keeldutakse, kui taotlejale on määratud rohkem kui üks karistus kuriteo või väärteo eest kaevandamise või kaevandamisjäätmete käitlemise valdkonnas ja nende andmed ei ole karistusregistrist kustutatud. Keeldumise alus on kontrollitud menetluse käigus ning Osühing KEKKILÄ EESTI ei ole karistusregistrisse kantud kaevandamisjäätmete käitlemise nõuete eiramise eest (karistusregistri päring seisuga 05.11.2018).

Keskkonnaamet on kontrollinud ning samuti ei esine teisi MaaPS § 55 esitatud kaevandamisloa andmisest keeldumise aluseid.

Vastavalt MaaPS § 50 lg 6 tuleb taotlusele lisada kaevandamisjäätmekava kui kaevandamise käigus tekib kaevandamisjäätmeid, mida ladustatakse mäeeraldise teenindusmaal, mis ei ole jäätmeohidla jäätmeseaduse § 35² tähenduses. Jäätmekava koostamisel, esitamisel ja

kinnitamisel lähtutakse jäätmeseaduse §-ga 42¹ kehtestatud nõuetest. Kaevandamisloa taotluses on selgitatud, et maavara kaevandamise käigus ei teki kaevandamisjäätmeid.

Saue Vallavolikogu nõustus / ei nõustunud XX.XX.XXXX otsusega nr XX kaevandamisloa HARM-070 Sooniste turbatootmisala laiendamise ja pikendamise kohta.

Maavarade komisjon nõustus / ei nõustunud XX.XX.XXXX protokollilise otsusega nr XX kaevandamisloa HARM-070 Sooniste turbatootmisala muutmise ja pikendamise kohta.

2.4. Täiendavate tingimuste seadmine

HMS § 3 lg 1 kohaselt võib haldusmenetluses piirata isiku põhiõigusi ja – vabadusi ning tema muid subjektiivseid õigusi ainult seaduse alusel. Haldusmenetluse üksikasjad määrab haldusorgan kaalutusõiguse alusel (HMS § 5 lg 1). Kaalutusõigus tuleb teostada kooskõlas volituste piiride, kaalutusõiguse eesmärgi ning õiguse üldpõhimõtetega, arvestades olulisi asjaolusid ning kaaludes põhjendatud huve (HMS § 4 lg 2). Tulenevalt MaaPS § 56 lg 1 punktist 9, lg 2 punktist 5 ja keskkonnaministri 23.01.2017 määruse nr 4 „Üldgeoloogilise uurimistöo loa, geoloogilise uuringu loa ja maavara kaevandamise loa taotluse esitamise kord ning taotluse vorm ja täpsustatud nõuded taotluse kohta ning üldgeoloogilise uurimistöo loa, geoloogilise uuringu loa ja maavara kaevandamise loa vorm“ § 6 lg 4 märgitakse kaevandamisloa lahtrisse „Täiendavad tingimused“ nõuded, mis seatakse maapõue kaitse ja maavara ratsionaalse kasutamise tagamiseks ning inimese tervisele, varale ja keskkonnale kaevandamisest ning kaevandamisjäätmete käitlemisest tuleneva kahjuliku mõju vähendamiseks ja vajadusel muud täiendavad nõuded.

Kaevandamisloa taotluses on selgitatud, et võrreldes kehtiva teenindusmaa piiriga on taotletava mäeeraldise teenindusmaa piiri korrigeeritud vastavaks kinnistu Sooniste turbatootmisala piiridele. Kuna mäeeraldise ja teenindusmaa piiri vähendatakse näeb Keskkonnaamet vajadust lisada kaevandamisloale täiendavaks tingimuseks, et Sooniste turbatootmisalal kaevandamisloa HARM-070 omaja korrastab terve kaevandatud ala nii 01.07.2015 antud kui ka XX.XX.2019 antud kaevandamisloa mäeeraldise ja mäeeraldise piiride järgi.

Kaevandamisloal nr HARM-070 on täiendavate tingimustena märgitud järgnevad nõuded:

1. Vormistada Harjumaa Keskkonnateenistuses vee erikasutusluba;
2. Tootmise käigus jätta vähemalt 0,5 m paksune turbakiht ala võimalikuks metsastamiseks;
3. Lõplik kaevandatud ala korrastamise suund määratakse hiljemalt 3 aastat enne maavara ammendumist kooskõlas kogu piirkonna arengukavaga.

Kaevandamisloa muutmise raames on otstarbekas kaevandamisloal nr HARM-070 kustutada järgmised tingimused:

1. „Vormistada Harjumaa Keskkonnateenistuses vee erikasutusluba“, kuna nimetatud tegevus on teostatud. Osahingule KEKKILÄ EESTI on antud vee erikasutusluba L.VV/325227.

Ülejäänud täiendavate tingimuste sõnastus jääb samaks.

Keskkonnaamet lisab täiendavateks tingimusteks järgmised tingimused:

1. Sooniste turbatootmisalal kaevandamisloa HARM-070 omaja korrastab terve kaevandatud ala nii 01.07.2015 antud kui ka XX.XX.2019 antud kaevandamisloa mäeeraldise ja mäeeraldise teenindusmaa piiride järgi.

III. OTSUSTUS

Arvestades eeltoodut ja võttes aluseks MaaPS ning Keskkonnaameti peadirektori 15.08.2016 käskkirja nr 1-1/16/306 „Osakondade põhimääruse kinnitamine“ lisa 1 „Keskkonnaosakonna põhimääruse kinnitamine“ ning tuginedes Saue Vallavolikogu XX.XX.XXXX otsusele nr XX.XX.XXXX, maavarade komisjoni XX.XX.XXXX istungi protokollilisele otsusele nr XX ja Osühing KEKKILÄ EESTI taotlusele otsustan:

3.1 Muuta ettevõtte Osühing KEKKILÄ EESTI maavara kaevandamise luba nr HARM-070 Sooniste maardlas Sooniste turbatootmisalas ja pikendades kehtivusaega 30 aasta võrra.

3.2 Avalikustada Osühing KEKKILÄ EESTI kaevandamisloa muutmine ja pikendamine ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded.

Maavara kaevandamise luba HARM-070 on kättesaadav Keskkonnaameti e-teenuste portaalis <https://eteenus.keskkonnaamet.ee>.

Käesolevat otsust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul loa teatavaks tegemisest, esitades vaide käesoleva haldusakti andjale haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse halduskohtusse halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

Martin Nurme
juhataja
maapõuebüroo
keskkonnaosakond

Saata: Osühing KEKKILÄ EESTI

Teadmiseks: Saue Vallavalitsus, Maa-amet, Tehnilise Järelevalve Amet

Harry Kuivkaev
maapõuespetsialist
maapõuebüroo
keskkonnaosakond